

Srbsko má bohatú dostihovú tradíciu

Pri príležitosti štartu prvého koňa zo samostatného Srbska (nezávislosť bola vyhlásená 5. júna 2006) na Slovensku sme sa o histórii a súčasnosti turfu v tomto regióne porozprávali s dostihovou žurnalistkou a editorkou hipologického časopisu „Potkovica“ - Ivou Vitanović.

● *Pre politicky menej zorientovaných čitateľov pripomeňme, že história Srbska ako takého (a vôbec pojmu Srbsko) siaha oveľa-oveľa hlbšie do minulosti, ako je rozpad bývalej Juhoslávie v roku 1992. Skúste v krátkosti priblížiť najdôležitejšie medzníky dostihových dejín v srdci Balkánskeho polostrova.*

Vzhľadom na lokalizáciu je jasné, že jedným z najvýznamnejších faktorov vo vývoji (nielen politickom, ale samozrejme aj hipologickom) Srbska v stredoveku bol osmanský a turecký vplyv. Veď časť Balkánu bola pod tureckou nadvládou až do 17. storočia. Organizovaný chov koní pre vojenské účely v Braničeve sa datuje do roku 1467. O dostihoch plnokrvníkov sa dá samozrejme hovoriť až od 19. storočia. Prvé oficiálne zápolenie sa konalo v Belehrade 14. apríla 1863. Organizátorom bol knieža Mihailo Obrenovič, neskorší zakladateľ prvej srbskej dostihovej autority (1888). Premiérové srbské derby sa konalo v roku 1904 na hipodróme Banjica v Belehrade, zvíťazila kobyla Filka s jazdcem Djordjevičom. Na terajšom mieste stojí dostihová dráha v srbskej metropole od roku 1914. Po prvej svetovej vojne sa konalo ďalšie „prvé“ derby v roku 1921, St. Leger v roku 1929 a Trial Stakes o tri roky neskôr. V období socializmu sa tunajšie dostihy a chov uzavreli do seba, resp. výmena genetického materiálu prebiehala len v rámci socialistického bloku, najviac s Maďarskom a Rumunskom.

● *Po páde komunizmu sa rozohrela občianska vojna, nové štáty predtým začlenené vo federácii vznikali ako na bežiacom páse (Slovinsko, Chorvátsko, Macedónsko, Bosna a Hercegovina) a problém „Kosovo“ sa rieši pred Medzinárodným súdnym dvorom v Haagu. To všetko musí negatívne vplývať na všetky oblasti života ľudí a aj na dostihovú prevádzku.*

Pochopiteľne, život v takej nestabilnej krajine nie je jednoduchý, ale aby ste si zasa nemysleli, že sa u nás strieľa na ulici. Bežný človek v metropole mocenské boje až tak veľmi nepociťuje a dostihová prevádzka aspoň v Belehrade výrazne neutrpela. A ľudia sa radi prídu odreagovať na dostihy. V terajšom Srbsku bola za čias federácie rozvinutá cvalová aj klusácka prevádzka a Belehrad bol vždy centrom. To nám našťastie zostalo. Sme členmi IFHA, vlani nám uznali plemennú knihu a máme zopár väčších majiteľov so zápalom pre vec. Horšie sú na tom v Slovinsku a Chorvátsku. Domáci chov musia zobrať do rúk práve ľudia, ako pán Markovič, majiteľ Ergely Surčin. Bývalé štátne žrebčiny zanikli, alebo bojujú o holú existenciu.

● *Kolko je v Srbsku momentálne funkčných závodísk?*

Okrem Belehradu (pieskový povrch dirt) sú to hipodrómy v Šabaci (tráva), Požeravci (tráva), Kragujevci (dirt) a Ube (dirt). Klusácke ovály

fungujú v Subotici, Srbobrane, Pančeve, Dolove, Žabalji, Čantaviri, Leskovaci a Niši. Klusácke odvetvie je u nás na dobrej úrovni. V tréningu je asi 300 klusákov, cvalových koní približne 200. Ročne sa zorganizuje vyše 30 dostihových dní s asi 120 cvalovými rovinovými dostihmi. Vôbec nemáme prekážkové záporenia. Inak naša sústava je tradičná, s piatimi klasikami a významnými porovnávacími dostihmi, ako napr. Cena závodiska Belehrad (Grade 1, 3+, 1800 m), Memoriál kráľa Alexandra - bývalý Juhoslovanský pohár (Grade 1, 3+, 2400 m) a dostihmi dvojročných (Tattersalls Kostolac, Grade 1, 2r, 1350 m). V Belehrade sa ročne v rovinách vyplatí cca 160 000 €

● *K.K. Ergela Surčin je aktuálnym lídrom medzi majiteľmi. Kto sa ďalej pohybuje na popredných priečkach majiteľského, trénerského a jazdeckého rebríčka?*

Z majiteľov sú to stajňa Potkovica, M&G Racing team a PIK Bečej Poljoprivreda. Surčinský rezidentný tréner Duško Pajič je pätnásobný víťaz šampionátu. Rovnako stajňový džokej Djordje Perović opanoval

Vlani trojročná hnedka Balletic (Noverre - Feminine Touch, Sadler's Wells) pod Djordje Perovićom impozantne vyhrala srbské derby.

rebríček päťkrát. Z ďalších skúsených trénerov sú to Dragan Djordjevič, Anđelka Mihajlovič, Peter Tolvai a pomerne často k nám jazdí Sándor Kovács. Medzi jazdcami vynikajú Željko Ilić, Darko Filipović a Saša Glogovac.

● *Pred tromi týždňami sme zaznamenali štart dvojice Kentish Dream - Jazz Police v rakúskych Trial-Stakes (dobešli na 3. a 4. mieste). Budú výjazdy srbských koní do nášho regiónu častejšie?*

Cestovateľské aktivity kvalitných srbských koní nie sú novinkou. Azda najznámejším plnokrvníkom z balkánskych končín je držiteľ domácej „trojkoruny“ Billy Allen, ktorý ako štvorročný vyhral štyri z piatich častí európskeho „All-weather“ šampionátu 2005. Triumfoval vo Francúzsku, Nemecku, Taliansku a Švédsku, neuspel len v anglickom Lingfiede. Potom ho kúpil Gary Tanaka. Víťazka Trial-Stakes Magrana v roku 1990 dokonca vyhrala Gr. 2 Istanbul Trophy na závodisku Veliefendi. (val)

Foto: Miroslav Radojevič

Upozorňujeme majiteľov a trénerov,

že na dnešnom mítingu Turf-gala bude vstup do pedoku možný len v spoločenskom oblečení!

Spoločenské oblečenie bude vyžadované pri slávnostnom ceremoniáli

a odovzdaní vecných cien majiteľom a trénerom víťazných koní.

Ďakujeme všetkým, ktorí svojim prístupom pomôžu naplniť spoločenský rozmer XXXI. ročníka Turf-gala.

Závodisko Bratislava si dovoľuje aj touto cestou upozorniť držiteľov **osobitných pozvánok** pre domácich a zahraničných hostí, že majú k dispozícii vyhradený V. I. P. priestor

v **GASTROCENTRE Slnčnica** v hľadiskovej časti.

Samotné dostihy môžu sledovať z tribúny „D“ - V. I. P.

Celoročné „Čestné vstupenky“ dnes platia len na tribúny „A“ a „F“!

V Surčine vyrástol moderný žrebčín

47-ročný podnikateľ Dragoljub Marković nám odpovedal na niekoľko otázok.

Asi 15 kilometrov od Belehradu sa nachádza pozoruhodné chovateľské a tréningové zariadenie s názvom Ergela Surčín. Rozkladá sa na ploche cca 60 ha, poskytuje ustajňovacie kapacity pre 100 koní, tréningovú deňu s obvodom 1580 m a „all weather“ povrchom, ubytovanie pre jazdcov a personál, služby aktuálne až deviatich plemenníkov a kompletný veterinárny a podkovačsky servis. Majiteľ celého komplexu,

● Ako sa vyštudovaný fililóg dostal ku koňom?

Firma Eco Organic Life, ktorú som založil, sa zameriava na výrobu a distribúciu krmív. To už má o niečo bližšie ku koňom ako odbor, ktorý som vyštudoval. Po prvý raz som sa o kone začal vážnejšie zaujímať v 90. rokoch. Prvé plnokrvníky som kúpil v októbri 1997 na dražbe koní v tréningu v Newmarkete. Týmto rokom sa datuje aj založenie stajne a žrebčína Surčín. Najprv som mal kone len ako zábavu, teraz už sú pre mňa aj predmetom obchodu.

● Zúčastňujete sa dražieb osobne, aké máte kritériá pri výbere?

Rodokmeň a predchádzajúce výkony. Často kupujem kone v tréningu. Žrebce aj s výhľadom ich budúceho využitia v chove.

● Ktorí plemenníci u vás pôsobia.

Just a Miner je syn skvelého Mr. Prospector, The Honorable (Sadler's Wells-Bonita Francita) je polobratom úspešného plemenníka Jules a šampióna írskych dvojročniakov Orpena. Danebury Hill je grupovo umiestnený syn Danehilla. Gilgameš (Batshoof-The Strid, Persian Bold) je žijúca legenda žrebčína, premiant Derby a St. Leger a trojnásobný srbský „Kôň roka“. Ďalej sú tu Depth (Danzig - Quinpool, Alydar), Seattle Sur (Septieme Ciel - Sangha, Rahy), Wild Cougar (Storm Cat -

Žijúca surčinská legenda Gilgameš bol jedným z prvých nákupov Dragoljuba Markovića. Na dráhe absolvoval 43 zápolení, z ktorých 35 vyhral a bol trikrát vyhlásený za „Kôň roka“.

Fast Nellie, Ack Ack), Ababeel (Rahy - Curriculum, Danzig) a Middenlight (Midyan - Le Gran Seniorita, El Gran Senior). Ponúkame ich za skutočne priaznivé ceny od 100 do 500 € s platných k 1. 10. za overenú žrebnosť kobyly. Dosahujeme výborné hodnoty 93 % zabrezávania.

● Koľko chovných kobýl je u vás momentálne ustajnených?

Dovedna asi 50, vlastných 36 a zvyšok cudzích majiteľov. Pre kobyly so žriebätami máme vyhradenú časť boxov, takisto máme 4 špeciálne pôrodné boxy.

● Vlani vyhrala vaša kobyla Balletic vo veľkom štýle systémom štartcieľ „modrú stuhu“, pred tromi rokmi to dokázala Šakira Boma. Ktoré ďalšie triumfy si ceníte?

Za všetky spomeniem 2x Trial Stakes (Taras, Princ Surčinski), 3x St. Leger (Srmečica, Trinitrotoluol, Princ Surčinski), 3x Oaks (Gde Bas Sad, Orleanka, Šakira Boma) a všetky triumfy Gilgameša.

● Prejdime k ľuďom. Koľko ich je v žrebčine a zároveň tréningovej centrále zamestnaných?

Len 15, vrátane trénera, džokeja, veterinára a podkovača. Ďuško Pajić s Djordje Perovićom tu aj bývajú. Majú k dispozícii všetok komfort. Ja s rodinou tiež máme dom v areáli, keď sa ráno zobudím, som hneď medzi svojimi koňmi. Vidím ako trénujú a užívam si každú minútu.

● Mali ste pri výstavbe žrebčína a tréningovej dráhy nejaký vzor?

Pochodil som veľa zahraničných chovateľských zariadení: Dalham Hall, Lanwades, Juddmonte, Tweenhills Farm a ďalšie. Tam som sa inšpiroval. (val)

Foto: Miroslav Radojević

Pohľad na areál žrebčína a tréningového strediska Surčín.

Vážení návštevníci!

Prvých 500 z Vás obdrží pri vstupe do areálu kupón na stávkovanie pri totalizátore v hodnote 1 €. Dúfame, že túto možnosť využijete práve na Vašu prvú stávku. Adrenalin a napätie pri tesných dobehoch Vás okamžite vtiahnu do neopakovateľnej atmosféry dostihov a my veríme, že neskôr skúsíte šťastie aj vlastným vkladom. Každým staveným eurom zvyšujete možnosť výhry a zároveň podporujete tento ušľachtilý šport.

Tipujte a vyhrajte!

Dostihy na www.metoo.sk ONLINE!

Aj v dostihovej sezóne 2009 môžete sledovať turfové dianie v petržalskom Starom háji online na www.metoo.sk pod odkazom: pozerať - televízie - kone TV.

V archíve dostihy nájdete záznamy zo sezóny 2008.